

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Başbakan Sayın Binali YILDIRIM** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

23 Haziran ve 2 Temmuz 2016 tarihleri arasında Diyarbakır ve Bingöl il sınırlarında yer alan toplam 39 köyde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve Lice, Hazro, Hani, Silvan ve Kocaköy ilçelerinin dağlık ve ormanlık aralarında operasyon düzenlenmiştir. Yürütülen askeri operasyonlar Lice'nin köyleri ve çevresinde yoğunlaşmış olup, operasyonlar süresince devletin kolluk kuvvetlerinin birçok gayrı-hukuki uygulamaya imza attığı iddia edilmektedir.

Operasyonlar süresince Bingöl ili sınırları ile Diyarbakır'ın Lice, Hani, Kulp, Kocaköy ve Hazro ilçelerindeki köylere yakın 150 ayrı noktada yangınlar çıkmış, F-16'lar ve Skorsky'lerden atılan bombalar ve alev topları nedeniyle binlerce dönüm ormanlık alan yanmıştır. Yangınların çevre köylere sıçraması ile bağ, bahçe ve ekili araziler de zarar görmüş, yangınlara müdahale etmek isteyen belediye ve Orman Bölge Müdürlüğü ekiplerine güvenlik gerekçesi ile izin verilmemiştir.

Binlerce askerin katıldığı operasyonlarda bölgede yaşayan halka keyfi uygulamalarda bulunduğu, hakaret, saldırı ve keyfi gözaltılarla sivil halkın evlerini, bağ ve bahçelerini terk etmeye zorlandığı da basına yansımıştır. Operasyonlar esnasında telefon ve diğer iletişim olanakları günlerce kesilmiş olup, gayrı-hukuki uygulamaların yaşanmış olabileceği bölgelere

277

gitmeye çalışan çok sayıda yurttaş ve bölge sakinleri yaklaşık her elli metrede bir güvenlik aramasına maruz kalmışlar ve keyfi olarak gözaltına alınmışlardır.

Operasyonlar esnasında gündeme getirilen iddiaların en vahimi ise Lice'nin Mehle mezrasında meydana gelen 34 köylünün asker tarafından gözaltına alınmasıyla birlikte yaşananlar olmuştur. Gözaltına alınanlardan aralarında çocukların da bulunduğu 15 kişi tutuklanırken; gözaltılar esnasında köy sakinlerinden Mehmet Şirin Kocakaya'nın ise işkenceye uğrayarak öldürüldüğü iddia edilmektedir. Bu şüpheli ölümle ilgili ifade veren JÖH mensuplarının *"örgüt mensubu olarak bizim elimizdeydi, karmaşadan yararlanıp elimizden sıyrıldı, o sırada havaya ateş açtık, düştü ve kafasını taşa çarptı"* türünden açıklamaları bu iddiaları destekler nitelikte görünmektedir. Yine aynı olayda gözaltına alınan 34 kişinin sakallı, kollarında Arapça yazılar olan bir ekibin karşısına çıkarıldıkları ve bu kişilerin benzin isteyerek köylüleri yakmaya çalıştığı aktarılmıştır. Olay yerinde bulunan bir askeri subayın duruma itiraz etmesiyle söz konusu birimin bir müdahalede bulunmaktan alıkonulduğu ifade edilirken; "Bunların hepsi terörist, hepsini yakacağız kimseye hesap vermek zorunda değiliz" diye halkı yakmakla tehdit edenlerin bölgede adı "Sadat" olarak geçen bir örgüte bağlı bir birim olduğundan endişe duyulmaktadır.

Sadat olarak adı geçen bu örgütün devlet kurumları tarafından bilinip bilinmediği ve/veya yönlendirilip yönlendirilmediği soruları bugün itibariyle kamuoyunda endişe yaratan sorular haline gelmiştir. Bu bağlamda Cumhuriyet gazetesinde çıkan bir köşe yazısında kendisini 'uluslararası savunma ve danışmanlık alanında danışmanlık ve askeri eğitim veren ilk ve tek şirket' olarak tanıtan Sadat A.Ş.'nin adı geçen bu örgütle bağı olup olmadığı sorusu ortaya atılmıştır. Özel harpçi bir emekli tuğgeneral tarafından 2012'de kurulmuş olan Sadat A.Ş. özellikle irticai faaliyetleriyle bilinmekte ve bir kısmı bu nedenle ordudan atılmış birçok emekli TSK mensubunu bünyesinde barındırmaktadır. Sadat A.Ş'nin faaliyetleri incelendiğinde şirketin "tahrip kursu eğitimi, polis özel harekât temel eğitimi, hudut karakol emniyeti eğitimi, topçu ve havan ileri gözetleyicilik kursu" gibi yurt içinde veya yurtdışındaki kolluk kuvvetlerine eğitim paketleri sattıkları belgelenmiştir. Şirketin sitesinde tanıtılan muhtelif "eğitim paketlerinden" birinin de "gayri nizami harp eğitimi" olduğu dikkat çekmektedir.

Bu çerçevede;

1. 23 Haziran ve 2 Temmuz 2016 tarihleri arasında Diyarbakır ve Bingöl il sınırlarında yürütülen askeri operasyonlar ve bu operasyonlar esnasında çıkan yangınların çıkış nedenlerinin araştırılması için herhangi bir girişiminiz oldu mu?
2. Operasyonlar esnasında sivil halkın tehdit ve saldırılara uğratılarak sivil alanların insansızlaştırılması iddiaları hakkında bir inceleme başlattınız mı? Operasyonu yürüten askeri birliklerin olası görev ihmallerinin sorgulanması ve kusurluların tespit edilmesi için ne gibi mekanizmalar geliştirdiniz?
3. Lice'deki operasyonlar esnasında Mehle mezrasında tutuklanan 15 kişinin tutuklanma gerekçeleri nedir?

4. Mehle’de gözaltına alındığı esnada şüpheli bir biçimde hayatını kaybeden Mehmet Şirin Kocakaya’nın işkenceye uğratılarak öldürüldüğü iddialarıyla ilgili hukuki ve idari soruşturma süreçleri başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa bu soruşturmalar ne aşamadadır?
5. Evleri, bağ ve bahçeleri, mezarlıkları ve yeşil alanları yakıp yıkılan, tahrip edilen bölge halkına uğradıkları maddi ve manevi zararı telafi etmeye yönelik bir çalışma başlatacak mısınız?
6. Operasyonlar esnasında Lice’nin Mehle mezrasında 34 kişiyi gözaltına alarak yakmakla tehdit eden silahlı kişiler kimlerdir? Haklarında bir soruşturma başlattınız mı?
7. Özel harekât timleri ve/veya askeri birliklerin içerisinde “Sadat” adında bir birim mevcut mudur? Mevcut ise, bu yapılanmanın başında bulunduğunuz hükümetle ve ilgili kurumlarıyla bağlantısı nedir? Sadat örgütünde yer alan kişiler kimlerdir, IŞİD ile herhangi bir bağlantıları var mıdır? Bu kişilerin görev ve yetkileri nelerdir?
8. Devletin yasal kolluk kuvvetleri içerisinde Sadat isimli bir birim mevcut değilse 34 kişiyi yakmakla tehdit eden bu kişiler yeni bir kontrgerilla örgütünün üyesi midirler?
9. Lice’deki askeri operasyon sırasında meydana gelen olayda bahsi geçen Sadat örgütünün 2012 yılında kurulmuş olan ve askeri eğitim hizmeti sunan Sadat A.Ş. ile herhangi bir bağı mevcut mudur?
10. Basında ve Sadat A.Ş.’nin sitesinde yapılan açıklamalardan, şirketin Milli Savunma Bakanlığı’ndan gerekli izinleri almış olduğu anlaşılmaktadır. Hükümetiniz ya da önceki AKP hükümetleri Sadat A.Ş.’ye böyle bir izin vermiş midir? Vermiş ise, Sadat A.Ş.’nin askeri eğitim ve gayri nizami savaş eğitimi verebilmesine hangi kanunun, hangi maddesine dayanılarak izin verilmiştir?
11. Geçtiğimiz günlerde sosyal medyada paylaşılan bir isim listesinde, Sadat’ın kurucusu olan Emekli Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi’nin de ismine referans verilerek “Müstebit iç savaş çıkarmakta kararlı. Katliam görevi Sadat Güvenlik A.Ş.’ye verildi. Kadro 28 Şubatçılar, IŞİD ve El Kaide üyelerinden oluşuyor.” Bu vahim iddialar hakkında hükümetiniz kamuoyuna bir açıklama yapacak mıdır?
12. Çatışma süreçlerinde sivil alanların ve hayatların korunması, çevrenin devlet kaynaklı tahrip edilmemesi ve insancıl hukuk kurallarının her şart altında uygulanması gerekliliği Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Anlaşması’nda ve farklı tarihli Cenevre Sözleşmeleri ile ek protokollerinde güvence altına alınmıştır. Diyarbakır’a bağlı Lice ve kırsalında yapılan operasyonlar, operasyonlar esnasında yaşanan gözaltılar ve çıkan yangınlarda bahsi geçen uluslararası hukuk normlarının çiğnendiği iddialarına nasıl yanıt verirsiniz?